

Methodiek Junior Praktijk Opleider

ONDERZOEK TEN BEHOEVE VAN HET VERSTERKEN VAN DE DOELMATIGHEID

Maaike van Rooijen
Suzan de Winter-Koçak
Eva Klooster
Harrie Jonkman

Methodiek Junior Praktijk Opleider

ONDERZOEK TEN BEHOEVE VAN HET VERSTERKEN VAN DE DOELMATIGHEID

December 2017

Dr. Maaike van Rooijen
Suzan de Winter-Koçak, MSc
Drs. Eva Klooster
Dr. Harrie Jonkman

inhoud

Samenvatting	3	5.4	Onderwijsprofessionals	24
1 Inleiding	5	5.5	Werkgevers	27
Opzet van het rapport	5	6 Discussie	30	
2 Onderzoeksopzet	6	6.1	Conclusie	30
2.1 Vraagstelling	6	6.2	Beantwoording deelvragen	31
2.2 Methode van onderzoek	6	6.3	Beantwoording hoofdvraag	32
2.3 Doelgroep en respons JPO'ers en eerstejaars	7	6.4	Aanbevelingen	33
2.4 Instrumenten	8	7 Literatuur	34	
2.5 Complicatie voor het onderzoek	8	8 Appendix	35	
3 De methodiek JPO	9	Bijlage 1 Enquête eerstejaars	35	
3.1 Kern van het programma	9	Bijlage 2 Enquête JPO'ers	37	
3.2 Start project voor JPO'ers	9	Bijlage 3 Topiclist interviews eerstejaars	38	
3.3 Start project voor eerstejaars	10	Bijlage 4 Topiclijst interviews JPO'ers	40	
3.4 De match	10	Bijlage 5 Topiclijst interviews met onderwijsprofessionals	41	
3.5 Ondersteuning voorafgaand en tijdens de stageperiode	10	Bijlage 6 Overzicht geïnterviewde onderwijsprofessionals	43	
3.6 Eerste ervaringen	11	Bijlage 7 Topiclist interviews werkgevers	44	
4 Achtergrond	12	Bijlage 8 Overzicht interviews werkgevers	45	
4.1 Peer support in het onderwijs	12	Bijlage 9 Aanvullende tabellen uit enquête eerstejaars	46	
4.2 Effecten van peer support	12	Bijlage 10 Aanvullende tabellen uit enquête JPO'ers	47	
4.3 Aandachtspunten voor peer supportprojecten	13	Bijlage 11 Evaluatie van het Junior Praktijkopleider project	48	
5 Resultaten	14			
5.1 Enquêtes en gesprekken eerstejaars	14			
5.2 Enquête en gesprekken JPO'ers	18			
5.3 De connectie tussen JPO'er en eerstejaars nader bekeken	22			

Samenvatting

Om de begeleiding van studenten voor en tijdens de stageperiode te verbeteren, heeft het ROC Midden Nederland de methodiek Junior Praktijk Opleider (JPO) ontwikkeld. Dit is een peer-to-peerprogramma waarbij mbo-studenten elkaar helpen. Studenten die voor het eerst stage lopen, krijgen extra hulp van studenten die al ervaring hebben met stages (de Junior Praktijk Opleiders/JPO'ers). In de afgelopen jaren is er binnen het ROC Midden Nederland op verschillende locaties en opleidingen met het JPO-programma gewerkt.

In opdracht van ROC Midden Nederland onderzocht het Verwey-Jonker Instituut de huidige uitvoering van het JPO-programma, met als uiteindelijk doel om de doelmatigheid van het programma te verhogen. De vraagstelling van het onderzoek was: Wat zijn de belangrijkste voorwaarden voor de doelmatigheid van JPO? Onder welke voorwaarden draagt het programma eraan bij dat eerstejaars studenten hun stage en opleiding succesvol doorlopen? Naast literatuuronderzoek, voerden wij enquêtes uit onder eerstejaars studenten en JPO'ers. Aanvullend zijn er interviews afgenomen bij de studenten om de resultaten van de enquêtes te verifiëren en additionele informatie te verzamelen. Daarnaast hebben we interviews afgenomen bij onderwijsprofessionals en werkgevers.

We trekken enkele conclusies:

- De studenten krijgen nuttige workshops als voorbereiding op het JPO-project. Zo ontvangen ze tijdens deze workshops handige informatie over hoe ze een stage moeten zoeken.
- De JPO'ers zijn ook tevreden over de workshops die ze ontvangen. Over de training die ze ontvangen zijn ze in vergelijking met de workshops minder tevreden. Over het algemeen lijken beide onderdelen hun doelen te bereiken.
- De speeddates worden door zowel eerstejaars studenten als JPO'ers als positief ervaren. Tijdens de speeddates leren de eerstejaars en JPO'ers elkaar kennen en na

afloop worden de studenten aan elkaar gekoppeld op basis van de voorkeuren die ze aangeven. De speeddates lijken een belangrijke factor in het contact tussen eerstejaars en JPO'ers.

- De mate van contact tussen eerstejaars en JPO'ers is wisselend. JPO'ers die contact hadden met hun student, lijken het meeste contact te hebben voorafgaande aan de stage. Tijdens de stageperiode lijkt het contact af te nemen. Dit wijst op het belang van monitoring van de studenten door onderwijsprofessionals.
- Volgens docenten, mentoren en BPV-docenten heeft het JPO-programma vooral een duidelijk voordeel voor de ouderejaars studenten die als JPO'er optreden. Door hun deelname aan het programma oefenen ze met bepaalde vaardigheden, zoals begeleiden, en vergroten ze hun kansen op de arbeidsmarkt.
- Volgens de onderwijsprofessionals leidt het JPO-project niet tot een vergroting van het netwerk van stagebedrijven van het ROC of een toename van het aantal stageplekken. Dit beeld wordt door de werkgevers bevestigd. Hierbij moet worden opgemerkt dat het merendeel van deze werkgevers geen of beperkte kennis heeft over JPO.

Van de ervaringen van diverse partijen hebben wij het volgende geleerd:

- Volgens de onderwijsprofessionals helpt het als het JPO-project wordt gefaciliteerd en ingebed in het reguliere onderwijsprogramma.
- De JPO'ers zijn ervan overtuigd dat hun deelname aan JPO hen iets oplevert. Zij kunnen deze ervaring op hun cv zetten en hebben straks een streepje voor bij gelijke geschiktheid bij sollicitaties.
- Niet alle eerstejaars studenten zien de toegevoegde waarde van het JPO-programma. Zij achten de hulp niet altijd nodig. Ook vinden ze dat JPO'ers te weinig

autoriteit hebben om hen te helpen. Andere eerstejaars hebben juist wel baat bij het programma, omdat ze bijvoorbeeld goede tips krijgen.

- JPO'ers en eerstejaars vinden beiden dat er meer contactmomenten gerealiseerd moeten worden, het liefst gestuurd door de onderwijsinstelling.
- Het merendeel van de geïnterviewde werkgevers heeft geen ervaring met JPO in de praktijk. Zij zien wel de potentie in van het project, en hechten er waarde aan om informatie over het project te ontvangen. De werkgevers geven aan dat het project geen invloed heeft op het aantal stageplekken dat ze aanbieden in hun bedrijf.

Op basis van het onderzoek definiëren we vijf voorwaarden voor het verhogen van de doelmatigheid van JPO:

1. Bed het JPO-project beter in binnen het reguliere ROC-onderwijsprogramma.
2. Zorg voor meer regie vanuit de onderwijsinstelling op het JPO-project, niet alleen in het begin maar gedurende de gehele uitvoering.
3. Draag verder bij aan het opbouwen van de vertrouwensband tussen de JPO'ers en de eerstejaars.
4. Versterk de motivatie verder van zowel de JPO'ers als van de studenten bij de uitvoering van JPO.
5. Betrek en informeer de werkgevers waar mogelijk.

Colofon

Opdrachtgever
Auteurs

ROC Midden Nederland
Dr. M. van Rooijen
S. de Winter-Koçak, MSc
Drs. E.M. Klooster

Omslag
Uitgave

Dr. H.B. Jonkman
Ontwerppartners, Breda
Verwey-Jonker Instituut
Kromme Nieuwegracht 6
3512 HG Utrecht
T (030) 230 07 99
E secr@verwey-jonker.nl
I www.verwey-jonker.nl

De publicatie kan besteld en / of gedownload worden via onze website:
<http://www.verwey-jonker.nl>.

ISBN 978-90-5830-862-7

© Verwey-Jonker Instituut, Utrecht 2017.

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het Verwey-Jonker Instituut.

Gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.

The copyright of this publication rests with the Verwey-Jonker Institute. Partial reproduction of the text is allowed, on condition that the source is mentioned.

Om de begeleiding van studenten voor en tijdens de stageperiode te verbeteren, heeft ROC Midden Nederland de methodiek Junior Praktijk Opleider (JPO) ontwikkeld. Dit is een peer-to-peerprogramma waarbij mbo-studenten elkaar helpen. Studenten die voor het eerst stage lopen, krijgen extra hulp van studenten die al ervaring hebben met stages. Een van de doelen van het programma is het verminderen van uitval van studenten. Ook wil men aan de hand van de JPO-methodiek het commitment van stagebedrijven vergroten.

Op verzoek van ROC Midden Nederland onderzocht het Verwey-Jonker Instituut hoe de doelmatigheid van JPO verhoogd kan worden, en onder welke voorwaarden het programma het meest effectief is. Hiervoor vroegen we alle betrokkenen bij het programma (eerstejaars en ouderejaars studenten, onderwijsprofessionals en werkgevers) naar hun ervaringen. Ook vroegen we ze naar mogelijke verbeteringen. In de conclusies belichten we verschillende onderdelen van het programma waar studenten positief over zijn, zoals de workshops en de training die ze hebben ontvangen. Daarnaast noemen we verbeterpunten, zoals het inbedden van JPO in het reguliere onderwijsprogramma. Tot slot doen we concrete aanbevelingen om de doelmatigheid van het programma te verhogen.